

**UCHWAŁA NR XVIII/174/2016
RADY MIEJSKIEJ INOWROCŁAWIA**

z dnia 21 marca 2016 r.

**w sprawie przyjęcia sprawozdania z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny
w 2015 r. wraz z wykazem potrzeb na 2016 r.**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2015 r. poz. 1515 i 1890) oraz art. 179 ust. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2015 r. poz. 332, 1045,1199 i 1830 oraz z 2016 r. poz. 195) , uchwala się, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny, stanowiące załącznik nr 1 do uchwały.

§ 2. Wykaz potrzeb na 2016 r. związanych z realizacją zadań z zakresu wspierania rodziny stanowi załącznik nr 2 do uchwały.

§ 3. Wykonanie uchwały powierza się Prezydentowi Miasta Inowrocławia.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Miejskiej Inowrocławia

Tomasz Marcinkowski

Załącznik Nr 1 do Uchwały Nr
XVIII/174/2016
Rady Miejskiej Inowrocławia
z dnia 21 marca 2016 r.

Sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny za 2015 rok

Spis treści

I. Wstęp.

II. Pomoc materialna.

III. Usługi specjalistyczne dla dzieci.

IV. Piecza zastępcza nad dziećmi.

V. Pomoc niematerialna.

VI. Karta Dużej Rodziny.

VII. Współpraca z innymi instytucjami.

I. Wstęp

Człowiek potrzebuje obecności rodziny w każdym okresie swojego życia, jednak w różnym zakresie, zależnym od swego wieku, ścieżki rozwoju osobistego, etapu życia. Małe dziecko wymaga opieki i czułości, człowiek dorosły - kręgu ludzi przyjaznych, życzliwych, oddanych, z którymi może dzielić radości i kłopoty, człowiek stary natomiast - opieki, pomocy, świadomości, że nie jest sam. Rodzina bowiem, w myśl teorii Hegla jest „królestwem miłości”, tak, jak państwo jest „królestwem prawa”. Dlatego niezmiernie ważne jest, aby przynależne jej funkcje wypełniała w sposób gwarantujący jej członkom poczucie bezpieczeństwa, wyposażała w umiejętności odnalezienia swego miejsca w dorosłym życiu, wspierała i towarzyszyła w trudnych sytuacjach. Rodzina wymaga zatem szczególnej ochrony.

Konstytucja RP w art. 18,48,53,71 i 72 wyraża stosunek państwa do praw rodziny i dziecka. Polska ratyfikowaniem Konwencji o Prawach Dziecka przyjętej przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych 20 listopada 1989 r. (Dz. U. z 1991 r. Nr 120, poz. 526, z późn. zm.) oraz Europejskiej Konwencji o wykonywaniu praw dzieci (Dz. U. z 2000 r. Nr 107, poz. 1128), zgodnie z art. 87 ust. 1 Konstytucji RP uznała je za obowiązujące źródła prawa. Zatem za źródła norm prawnych należy uznać: Konstytucję RP, ustawy, ratyfikowane przez parlament umowy międzynarodowe, rozporządzenia wydane na mocy ustaw oraz akty prawa miejscowego.

Państwo zobowiązane do wspierania rodziny, szczególnej ochrony dziecka w rodzinie, wyznacza zadania dla pomocy społecznej, której rolą jest uczestniczenie w jej życiu, o ile nie wypełnia swych funkcji, przede wszystkim wobec dzieci. Ingerencja nie może jednak naruszać zasady autonomii rodziny, dlatego podejmowana może być w sytuacji faktycznego zagrożenia poszanowania praw jej poszczególnych członków, przede wszystkim dzieci. Podstawowe normy prawne regulujące zasady wspierania rodziny w ramach systemu pomocy zawierają:

- ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2015 r. poz. 163, z późn. zm.),
- ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2015 r. poz. 332, z późn. zm.),
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2015 r. poz. 1390).

Zachwianie autonomii rodziny może nastąpić z uwagi na brak zdolności do samodzielności w zaspokajaniu potrzeb ważnych i uzasadnionych dla egzystencji, zdrowia, życia i rozwoju jej członków. Przyczyny dysfunkcji życia rodzinnego są różne, przy czym za najczęściej występujące należy uznać:

- ekonomiczne, uniemożliwiające zaspokojenie potrzeb materialnych rodziny,
- uzależnienia, w tym od alkoholu, zaburzające relacje wewnątrz rodziny i jej funkcjonowanie w społeczeństwie,
- brak odpowiedniego przygotowania do życia w rodzinie i łącząca się z tym niezaradność życiowa, brak wydolności w sprawach opieki i wychowywania dzieci.

Wspieranie rodziny musi obejmować potrzeby każdego jej członka, nie zwalnia to jednak z traktowania jej jako integralnej całości.

Formy pomocy są zależne od przyczyn trudności, które dotyczą rodzinę i przerastają możliwości ich pokonania we właściwym zakresie. Przyjmują postać świadczeń pieniężnych, rzeczowych, usługowych, pracy socjalnej, poradnictwa, mediacji, negocjacji.

Pomoc dla rodziny przeżywającej trudności w sprawowaniu opieki nad dziećmi i ich wychowywaniu to ciąg działań często wielu osób, których celem jest przywrócenie zdolności

do samodzielnego pełnienia funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

Działania wspomagające rodziców, mają zapobiegać sytuacjom, w których dzieci, ze względu na ich dobro zostają powierzone opiece zastępczej.

Rodziny, od których Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej powziął informacje o ich zagrożeniu ryzykiem są monitorowane przez pracowników socjalnych, pedagogów szkolnych, pracowników medycznych i innych instytucji, w tym także - w razie potrzeby - przez Policję i kuratorów sądowych.

Każda rodzina nie radząca sobie z problemami życiowymi może korzystać z konsultacji i poradnictwa specjalistycznego, terapii rodzinnej i mediacji, usług dla rodzin z dziećmi, pomocy prawnej oraz organizowania spotkań dla rodzin, w tym grup wsparcia.

W życiu codziennym pomocą służą pracownicy socjalni terenowi, pracownicy Zespołu ds. Rodziny i Interwencji Socjalnej, asystenci rodziny, rodziny wspierające oraz placówki wsparcia dziennego. Praca z asystentem rodziny polega w szczególności na pomocy w stworzeniu optymalnych warunków służących wychowywaniu dzieci, pokonywaniu bieżących problemów rodziny, nabyciu i doskonaleniu umiejętności społecznych rodziców i zwiększenie ich kompetencji rodzicielskich.

W sytuacjach szczególnego zagrożenia dla zdrowia lub życia członka lub członków rodziny podejmowane są też działania interwencyjne. Pomoc świadczona przez asystenta rodziny jest zawsze prowadzona za jej zgodą i z jej aktywnym udziałem, z uwzględnieniem własnych możliwości tej rodziny oraz wsparcia zewnętrznego. Jedynym wyjątkiem od tej zasady jest sytuacja, gdy - na mocy postanowienia sądu rodzinnego, rodzinie przydzielony zostaje asystent rodziny jako bezwzględnie konieczna metoda wsparcia jej funkcjonowania.

Funkcje wspierające wobec rodziny podejmują również placówki wsparcia dziennego, które otaczają opieką dzieci w czasie pozalekcyjnym, organizują pomoc w nauce, gwarantują różne formy wypoczynku, podejmują też współpracę z rodzicami.

II. Pomoc materialna

1. Zasilki okresowe

Pomoc w tej formie stanowiła podstawowe lub uzupełniające środki pieniężne dla budżetów domowych w 1 533 rozpoznanych środowiskach. Świadczenia, o których mowa były realizacją obowiązkowego zadania własnego gminy, finansowanego w ramach pozyskiwania dotacji z budżetu państwa. Ich jednostkowa wartość ustalana jest jako różnica 50% pomiędzy dochodem własnym rodziny, a granicznym, ustalonym jako iloczyn kryterium na osobę w rodzinie, które do końca września 2015 r. wynosiło 456 zł, a od października 2015 r. - 514 zł miesięcznie oraz liczby osób w rodzinie. Czasookres pobierania tej formy pomocy jest ustalany indywidualnie.

Ogółem w 2015 r. kwota wypłaconych zasiłków okresowych wyniosła 3 225 766,85 zł dla wszystkich uprawnionych, w tym:

Lp.	Wyszczególnienie	Wykonanie wydatków 1.01.- 31.12.2015 r.	Liczba osób, którym przyznano świadczenia	Liczba Świadczeń	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
1.	osoby w rodzinie*	2 434 997,57	1 098	7 195	1 047	3 652
2.	osoby samotnie gospodarujące	790 769,28	506	3 429	506	506
	Razem	3 225 766,85	1 604	10 624	1 553	4 158

* wykazane w wierszu 1 rodziny obejmują także te, które składają się wyłącznie z osób powyżej 18 roku życia

Struktura rodzin posiadających dzieci kształtowała się następująco:

Liczba dzieci	1	2	3	4	5	6	7
Liczba rodzin	337	285	106	48	19	4	1

2. Zasiłki celowe

Zasiłek celowy jest wsparciem materialnym, umożliwiającym zaspokojenie istotnej potrzeby ludzkiej, której sfinansowanie przekracza możliwości osoby czy też rodziny. Przyznawane są one osobom i rodzinom spełniającym wymogi ustawowe, co do przyczyn ubiegania się o ich uzyskanie oraz wielkość dochodów własnych z przeznaczeniem przede wszystkim na zakup żywności, leków, opału, pokrycie kosztów związanych z zużyciem energii elektrycznej, gazu, wody.

W okresie sprawozdawczym w ramach wypłat zasiłków celowych wsparcia finansowego udzielono na:

- zakup odzieży,
- zakup niezbędnych leków,
- zakup żywności,
- wsparcie rodzin w wyniku zdarzeń losowych,
- pomoc mieszkaniową, mającą na celu zapobieganie sytuacjom, gdy stan zadłużenia rodzin mógłby spowodować odcięcie dopływu wody, gazu, energii elektrycznej.

Szczegółowe zestawienie udzielonej pomocy prezentuje poniższa tabela:

Lp.	Wyszczególnienie	Wykonanie wydatków 01.01.- 31.12.2015 r.	Liczba świadczeń	Liczba osób
1.	Schronienie, nocleg	202 929,96	15 734	86
2.	Posiłki w schronisku	142 067,77	20 320	85
3.	Zakup odzieży	8 698,11	115	90
4.	Zakup leków, koszty leczenia	90 459,68	1 244	507
5.	Zakup żywności	33 973,66	298	221
6.	Pomoc mieszkaniowa	297 545,42	3 783	652
7.	Zdarzenia losowe	4 000,00	3	3
8.	Zasiłki na remont mieszkania	1 840,00	12	12
9.	Śniadania w szkole	136 818,40	60 808	384
10.	Zakup opału	414 045,00	965	893
11.	Opłaty za żłobek, przedszkole	510,00	5	5
12.	Opłaty za korzystanie ze świetlic socjoterapeutycznych	17 874,00	564	47
13.	Zakup środków higienicznych	14 292,80	529	312
14.	Badania profilaktyczne podopiecznych	676,50	5	5
15.	Zasiłki celowe specjalne	125 874,54	643	383
16.	Koszty obiadów w świetlicach socjoterapeutycznych w czasie ferii	684,00	114	9
17.	Inne	11 889,16	131	106
	Razem	1 504 179,00	105 273	x

Pomimo podniesienia kryterium dochodowego w minionym roku, nadal istnieje zapotrzebowanie na zasiłki celowe specjalne. Pomoc ta przyznawana jest osobom i rodzinom, które nie spełniają kryterium dochodowego, jednak ze środków własnych nie są w stanie zaspokoić uzasadnionych potrzeb życiowych. Zdecydowana większość osób objętych tymi świadczeniami socjalnymi to emeryci i renciści, których świadczenia wypłacane przez organy rentowo-emerytalne nie gwarantują pełnej samodzielności w zaspokajaniu potrzeb materialnych.

Szczegółowe zestawienie pomocy udzielonej w ramach zasiłków celowych przedstawiono w poniższej tabeli:

Lp.	Wyszczególnienie	Kwota świadczeń	Liczba osób	Liczba świadczeń
1.	Leki i koszty leczenia	31 789,41	150	262
2.	Opał	74 850,00	219	227
3.	Żywność	1 020,00	8	8
4.	Odzież	900,00	5	5
5.	Energia	7 487,63	51	61
6.	Opłaty mieszkaniowe	4 620,00	32	38
7.	Inne	5 207,50	24	42
	Razem	125 874,54	383	643

3. Program "Pomoc państwa w zakresie dożywiania"

Lp.	Wyszczególnienie	Wykonanie wydatków 01.01.-31.12.2015 r.	Liczba świadczeń	Liczba osób, którym decyzją przyznano świadczenia	Liczba osób w rodzinie objętych dożywianiem
1.	Obiady w szkołach*	414 965,90	94 388	693	2 015
2.	Zasiłki celowe**	1 959 624,00	16 322	1 818	4 310
	Razem	2 374 589,90	110 710	x	x

* z uwzględnieniem oddziałów „0”

** liczba zasiłków celowych liczona w okresach jednomiesięcznych

Dzieciom i młodzieży uczącej się w szkołach podstawowych i gimnazjalnych w czasie trwania roku szkolnego przyznano pomoc w formie obiadów. Pomoc w formie zasiłków przyznawano tylko wówczas, gdy dziecko z przyczyn zdrowotnych nie mogło korzystać ze zbiorowego żywienia.

W okresie letnich wakacji pomoc pieniężna była udzielana rodzinom, których dzieci objęte były obowiązkiem szkolnym.

Pomoc w formie świadczeń pieniężnych stosowana była wobec rodzin wychowujących dzieci nieobjęte obowiązkiem szkolnym lub uczące się w szkołach ponadgimnazjalnych, a także wobec osób samotnie wychowujących małe dzieci, matek rodzin wielodzietnych, kobiet w ciąży, osób długotrwale chorych, osób starszych i niepełnosprawnych.

Powyższe zestawienie tabelaryczne nie obejmuje wydatków poniesionych na dożywianie w formie obiadów abonamentowych osób dorosłych w rodzinach, w których nie wychowują się dzieci do lat 18, a także tych korzystających z dożywiania w czasie pobytu w Środowiskowym Domu Samopomocy w Inowrocławiu.

W 2015 r. programem łącznie objęto 1 906 rodzin, przyznając pomoc z tego tytułu 4 476 osobom w łącznej kwocie 2 506 346 zł.

4. Inne formy dożywiania dzieci poza środowiskiem rodzinnym

1. Śniadania w szkołach

W okresie sprawozdawczym z tej formy pomocy skorzystało 384 dzieci. Poniesione wydatki to kwota 136 818,40 zł. Koszt jednego posiłku kształtował się na poziomie 2,00 - 2,50 zł w szkołach podstawowych i gimnazjalnych.

Adresatami tych świadczeń byli uczniowie z rodzin spełniających kryterium dochodowe 456 zł na osobę w rodzinie (od października 2015 r. - 514 zł).

2. Dożywianie za pośrednictwem świetlic socjoterapeutycznych.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w minionym roku pokrywał koszty przygotowania kolacji dla dzieci korzystających z pobytu w świetlicach socjoterapeutycznych. W 2015 r. z tej formy pomocy skorzystało 63 dzieci, wydatki z tego tytułu wyniosły 23 418 zł.

5. Dodatki mieszkaniowe

Podstawą prawną do podejmowania decyzji o przyznaniu lub odmowie pomocy w tej formie jest ustawa z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych (Dz. U. z 2013 r. poz. 966, z późn. zm.).

Środki wydatkowane na ten cel prezentuje poniższa tabela:

Lp.	Wyszczególnienie	Wykonanie wydatków	Liczba świadczeń	Liczba wnioskodawców
1.	Dodatki mieszkaniowe 01.01.-31.12.2105 r.	5 680 570,85	24 982	2 652
2.	Dodatki energetyczne 01.01.-31.12.2015 r.	101 593,22	7 123	859

Potencjalni świadczeniobiorcy tej formy pomocy, aby uzyskać ww. świadczenia musieli spełniać określone prawem wymogi:

- posiadać tytuł prawny do zajmowanego mieszkania,
- dochód brutto na osobę w gospodarstwie domowym nie mógł przekraczać 125% najniższej emerytury, tj. 1 100,56 zł w gospodarstwach wieloosobowych i 175% najniższej emerytury w gospodarstwach jednoosobowych tj. 1 540,79 zł brutto,
- powierzchnia użytkowa mieszkania nie mogła przekraczać dopuszczalnej powierzchni normatywnej, tj. dla 1 osoby 35 m², dla 2 osób - 40 m², dla 3 osób - 45 m², dla 4 osób - 55 m², na każdą kolejną osobę o 5 m² więcej, zwiększonej w każdym przypadku maksymalnie o 30%.

Wysokość przyznanego dodatku mieszkaniowego stanowi różnicę między wydatkami przypadającymi na normatywną powierzchnię zajmowanego lokalu, a kwotą którą powinna opłacić osoba ubiegająca się o dodatek z własnych dochodów. Dodatek mieszkaniowy przyznaje się na okres 6 miesięcy.

W okresie sprawozdawczym wypłacono 24 982 dodatków mieszkaniowych na podstawie wydanych 4 184 decyzji, na łączną kwotę 5 680 570,85 zł. Średnia wysokość dodatku mieszkaniowego wynosiła 227,39 zł. Z tej formy wsparcia skorzystały 2 652 gospodarstwa domowe.

Liczba rodzin z podziałem na liczbę osób w rodzinie ilustruje poniższa tabela:

Liczba rodzin	724	607	536	483	198	69	22	9	3	1
Liczba osób w rodzinie	1	2	3	4	5	6	7	8	9	12

III. Usługi specjalistyczne dla dzieci

Adresatami tych usług były dzieci z autyzmem i innymi problemami zdrowia psychicznego. Z uwagi na szczególną specyfikę, nie były one organizowane przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, lecz przez wyspecjalizowany podmiot. MOPS ponosi koszty realizacji tego zadania. Specjalne usługi opiekuńcze dla dzieci autystycznych są zadaniem zleconym finansowanym z budżetu państwa. W okresie sprawozdawczym na wsparcie 54 dzieci zostały wydatkowane środki w wysokości 182 900 zł. Ta forma pomocy jest cenną postacią wspierania w procesie ich rehabilitacji.

Koniecznym wydaje się nie tylko utrzymanie, ale i dalszy rozwój usług specjalistycznych dla dzieci niepełnosprawnych.

IV. Piecza zastępcza nad dziećmi

Brak wydolności opiekuńczo-wychowawczej rodzin i osób zobowiązanych do realizowania zadań rodzicielskich w skrajnych przypadkach powoduje konieczność ustalenia w postępowaniu sądowym pieczy zastępczej nad dzieckiem lub dziećmi.

Pieczę zastępczą nad dzieckiem ustanawia sąd w sytuacji, gdy rodzina biologiczna nie zapewnia podstaw do jego rozwoju. Gmina ma prawny obowiązek uczestniczenia w kosztach pieczy zastępczej dzieci i młodzieży powierzonych jej po 1 stycznia 2012 r.

Poniesione wydatki na ten cel przedstawia tabela:

Lp.	Wyszczególnienie	Wykonanie wydatków 01.01.- 31.12 2015 r.	Liczba świadczeń	Liczba osób
1.	Utrzymanie dzieci w Ośrodku Wspierania Dziecka i Rodziny	337 140,39	306	38
2.	Utrzymanie dziecka w rodzinie zastępczej	121 997,51	427	45
	Razem	459 137,90	733	83

Udział środków własnych gminy w kosztach pieczy zastępczej wynika z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. W pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej gmina ponosi 10% kosztu całkowitego, w drugim 30% i każdym kolejnym 50%.

W okresie sprawozdawczym w pieczy zastępczej przebywało 83 dzieci, w tym 38 w placówkach opiekuńczo-wychowawczych, a 45 w rodzinach zastępczych.

W 2015 r. w placówkach umieszczono 13 dzieci, w rodzinach zastępczych 16 dzieci. Uznając wagę prawidłowego funkcjonowania rodziny dla harmonijnego rozwoju jej członków, w tym

przede wszystkim dzieci, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej wyodrębnił w swojej strukturze Zespół ds. Rodziny i Interwencji Socjalnej, w skład którego wchodzi 4 pracowników socjalnych o wysokich kwalifikacjach.

V. Pomoc niematerialna

Pomocą dla działań Zespołu ds. Rodziny i Interwencji Socjalnych są konsultanci: prawnik, psycholog, pedagog. Praca zespołu ma służyć podniesieniu skuteczności pracy pracowników socjalnych terenowych w odniesieniu do szczególnie trudnych sytuacji osób i rodzin, których wsparcie, aby było efektywne wymaga udziału specjalistów. Pracownicy wspomnianego zespołu podejmują wspólne wejścia w środowiska we współpracy z terenowymi pracownikami socjalnymi, pielęgniarkami środowiskowymi, konsultantem - pedagogiem, konsultantem - psychologiem Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej oraz z pracownikami usług opiekuńczych.

Zespół ds. Rodziny i Interwencji Socjalnych w okresie sprawozdawczym uczestniczył w 376 postępowaniach, podjęto 66 interwencji socjalnych, a w 321 przypadkach prowadzono pracę socjalną przy współdziałaniu terenowych pracowników socjalnych oraz asystentów rodziny w rozwiązywaniu problemów rodzinnych.

W minionym roku pracownicy socjalni w 9 sprawach wszczęli procedurę „Niebieskiej Karty” w rodzinach, w których istniało podejrzenie występowania przemocy, przy czym w 2 sprawach dzieci były bezpośrednio na nią narażone. Działając w myśl art. 12a ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie pracownicy socjalni współdziałając z przedstawicielami policji i ochrony zdrowia dokonali interwencyjnego odebrania dzieci z rodziny, czego następstwem było umieszczenie małoletnich w pieczy zastępczej.

W sytuacjach budzących szczególnie niepokój pracowników, co do sposobu wykonywania władzy rodzicielskiej nad dziećmi, w 4 sprawach skierowano wnioski do Wydziału Rodzinnego Sądu Rejonowego w Inowrocławiu z prośbą o wgląd w sytuację dziecka w rodzinie:

- w 2 sprawach rozpatrywanych przez Sąd dzieci zostały umieszczone w pieczy zastępczej (dwoje dzieci w rodzinie zastępczej, a jedno dziecko w placówce opiekuńczo-wychowawczej),
- w 1 sprawie umieszczono matkę z dzieckiem w schronisku,
- w 1 sprawie przyznano asystenta rodziny.

W kolejnych 4 sprawach poinformowano Wydział Rodzinny Sądu Rejonowego w Inowrocławiu o zmianach w sytuacji rodzin, w stosunku do których sąd prowadził wcześniej postępowania.

W 2 sprawach troje dzieci zostało umieszczonych w pieczy zastępczej, natomiast w kolejnych 2 w dalszym ciągu rodzice mają ograniczoną władzę rodzicielską i prowadzony jest monitoring ze strony pracowników socjalnych.

W jednej sprawie skierowano wniosek do Prokuratury Rejonowej w Inowrocławiu o podjęcie działań w kierunku ubezwłasnowolnienia osoby dorosłej. Sprawa jest w toku. Kolejna wymagała interwencji w celu przyznania lokalu dla samotnej matki z pięciorgiem dzieci. Sprawa została rozpatrzona pozytywnie. W kolejnej zwrócono się do Wydziału Gospodarki Lokalowej z prośbą o zamianę mieszkania dla młodej osoby niezaradnej i zaburzonej psychicznie. Osoba ta otrzymała propozycję innego lokalu mieszkalnego, jednak nie skorzystała z niej.

Sytuacja rodzinna 33 dzieci wywołała konieczność wystąpienia do szkół i przedszkoli z prośbą o wydanie opinii na temat funkcjonowania tych dzieci w placówkach. Z wydanych opinii wynika, że zaniedbania nie potwierdziły się w 24 przypadkach, natomiast w 9 tak,

z czego:

- w jednej sprawie przyznano asystenta rodziny,
- w kolejnej ze spraw na skutek dalszych działań podjętych przez MOPS rodzicom dziecka Sąd ograniczył władzę rodzicielską i ustanowił nadzór kuratora,
- dwie rodziny objęto wzmożonym monitoringiem i pracą socjalną,
- w jednej sprawie włączono do pracy z rodziną konsultanta pedagoga, natomiast w stosunku do jednego dziecka prowadzona jest sprawa o demoralizację. Sprawa jest w toku postępowania sądowego.

W kolejnych 4 sprawach zasięgnięto informacji w placówkach podstawowej opieki zdrowotnej na temat stanu zdrowia dzieci, który według oceny pracowników socjalnych budził niepokój:

- dwie sprawy dotyczyły małoletnich dzieci, z czego tylko w jednym przypadku zaniedbania wobec dziecka zostały potwierdzone i rodzina została objęta wzmożoną pracą socjalną,
- dwie sprawy dotyczyły osób dorosłych i w obu przypadkach nie było podstaw do podejmowania dalszych działań.

W 11 sprawach, w tym 5 dotyczących osób w rodzinach wystąpiono z wnioskami do Poradni Zdrowia Psychicznego celem uzyskania informacji na temat stanu zdrowia osób:

- ustalono, że systematycznie leczonych jest 8 osób,
- uzyskano informacje, że dwie osoby nie są pacjentami poradni (jedna zmieniła miejsce zamieszkania i wyprowadziła poza Inowrocław, a kolejna jest objęta pracą socjalną),
- jedna osoba w przeszłości była pod opieką lekarza psychiatry, ale obecnie nie ma zastrzeżeń do jej funkcjonowania.

Wystąpiono do Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych z wnioskiem o podjęcie działań dotyczących leczenia odwykowego jednej osoby. Sprawa została przekazana do Sądu Rejonowego i jest w trakcie postępowania.

W sytuacjach budzących niepokój pracownika socjalnego występuje się do Komendy Powiatowej Policji z zapytaniem czy były podejmowane interwencje w rodzinach, w których sytuacja budzi niepokój pracowników socjalnych. W 7 sprawach wystąpiono z wnioskami, z czego:

- w 2 sprawach interwencje nie miały miejsca,
- w kolejnych 5 potwierdzono interwencje.

We wszystkich rodzinach prowadzona była wzmożona praca socjalna, w tym w jednej z rodzin przyznano wsparcie asystenta rodziny.

Przez cały 2015 r. w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Inowrocławiu swoje zadania realizował asystent rodziny. Praca asystenta rodziny ma na celu pomoc w przezwyciężeniu trudnej sytuacji rodzinnej. Asystent rodziny zatrudniony jest w ramach zadaniowego trybu pracy, co pozwala na pracę z rodzinami w różnych godzinach, także poza godzinami pracy pozostałych pracowników Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Inowrocławiu.

Działania, które są podejmowane na rzecz wprowadzenia pozytywnych zmian w rodzinie są liczne i wielokierunkowe. Dla każdej rodziny, po wcześniejszej ocenie sytuacji, został stworzony indywidualny plan pracy, który jest realizowany w oparciu o odpowiednio dobrane działania. W 2015 r. asystenturą rodzinną objęte były 82 rodziny, w tym 129 dorosłych i 201 dzieci.

Dane dotyczące rodzin:

Liczba rodzin	82
Liczba rodzin, z którymi rozpoczęto współpracę w roku 2015	30
Liczba rodzin, z którymi asystent współpracuje powyżej roku	50
Rodziny pełne	38

Rodziny niepełne	45
Liczba osób w rodzinach, w tym:	330
dorosłych	129
dzieci	201
Liczba rodzin z dziećmi umieszczonymi w zastępczej formie opieki	5
Liczba dzieci z dysfunkcjami rozwojowymi lub niepełnosprawnością	16
Liczba osób z problemami alkoholowymi	19
Liczba rodzin, w których została wszczęta procedura "Niebieskie Karty"	9
Liczba rodzin objętych nadzorem kuratora	55
Liczba rodzin, które skorzystały z pomocy wspierających (poradnie pedagogiczne, psychologiczne, konsultacje itp.)	82
Liczba rodzin, w których zakończono współpracę, w tym:	21
rezygnacja rodziny ze współpracy	4
zrealizowano plan pracy z rodziną	13
niezrealizowane cele pracy	2
inne	2

Problemy występujące w rodzinach i osiągnięte efekty:

Problemy	Ilość rodzin	Efekty	Ilość rodzin
Niewystarczające środki finansowe	55	Poprawa sytuacji finansowej	14
Brak umiejętności dysponowania posiadanymi środkami	34	Nabywanie umiejętności prawidłowego dysponowania posiadanymi środkami	8
Zadłużenia	38	Całościowe lub częściowe spłacenienie zadłużeń	12
Problemy lokalowe	40	Poprawa sytuacji lokalowej	18
Niewydolność opiekuńczo - wychowawcza	73	Poprawa umiejętności opiekuńczo - wychowawczych	27
Negatywne zachowania dzieci (demoralizacja, karalność)	20	Wykształcenie prawidłowych postaw społecznych dzieci	2
Niewypełnianie obowiązku szkolnego dzieci	24	Wypełnianie przez dzieci obowiązku szkolnego	8
Brak umiejętności dbania o higienę	21	Prawidłowe nawyki higieniczne	6
Problemy alkoholowe	17	Podjęcie działań odwykowych	5
Przemoc	16	Ustanie przemocy	7
Niezaradność życiowa	52	Podniesienie wydolności życiowej	16

Dla podtrzymania efektów, które zostały wypracowane w czasie trwania asystentury po jej zakończeniu niezbędne jest utrzymanie monitoringu, aby ustalić, czy sukces ma trwały charakter, a w przypadkach koniecznych ustalić dalszą ścieżkę wsparcia.

Dla osiągnięcia lepszych efektów utrzymywany był stały kontakt pomiędzy placówkami współpracującymi na rzecz rodziny: pracownikami socjalnymi, dzielnicowymi, terapeutami, koordynatorami pieczy zastępczej, wychowawcami domów dziecka, pracownikami służby zdrowia. Rozszerzono kontakt z pedagogami szkolnymi, psychologami oraz nauczycielami w celu uzyskania najbardziej kompletnej wiedzy na temat dzieci pochodzących z rodzin,

z którymi współpracuje asystent rodziny. Prowadzona jest systematyczna współpraca z kuratorami sądowymi. U rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny w 22 sprawach asystent rodziny skierował wnioski do Sądu Rejonowego w Inowrocławiu o zajęcie stanowiska w sprawach dalszej opieki nad małoletnimi dziećmi. Wysłano również 5 pism z informacjami o sytuacji rodzin do kuratorów zawodowych II Zespołu Służby Kuratorskiej przy Sądzie Rejonowym w Inowrocławiu. W 1 przypadku powiadomiono Prokuraturę Rejonową o podejrzeniu popełnienia przestępstwa. Wysłano także 10 pism do Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Inowrocławiu. Ponadto asystenci rodziny zwrócili się ze 166 wnioskami o udostępnienie danych osobowych.

Asystent rodziny uczestniczy również w grupach roboczych działających przy Zespole do Spraw Rodziny i Interwencji Socjalnych. Szeroka współpraca asystentów rodzinnych z wieloma podmiotami daje pełen obraz sytuacji rodzinnej, umożliwia skuteczniejsze działania na jej rzecz.

W celu zapewnienia prawidłowej realizacji zadań przez asystenta rodziny niezbędne jest systematyczne podnoszenie kwalifikacji zawodowych. W 2015 r. asystenci wzięli udział w 7 szkoleniach zawodowych.

VI. Karta Dużej Rodziny

Aktualnie polityka rodzinna jest jedną z najważniejszych kwestii życia społecznego. Niski przyrost naturalny ludności leży u podstaw promowania wielodzietności rodzin. Zachętą do ich tworzenia mają być przywileje m.in. Karta Dużej Rodziny.

Zgodnie z przepisami ustawy z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny (Dz. U. z 2014 r. poz. 1863, z późn. zm.) rodziny wielodzietne mają prawo do korzystania ze specjalnych uprawnień na podstawie Karty Dużej Rodziny przyznawanej bezpłatnie i niezależnie od dochodu rodziny.

Karta Dużej Rodziny przysługuje rodzinom z co najmniej trojgiem dzieci, niezależnie od dochodu. Karta jest wydawana bezpłatnie każdemu członkowi rodziny. Rodzice mogą korzystać z karty dożywotnio, dzieci do 18 roku życia lub do ukończenia nauki, maksymalnie do osiągnięcia 25 roku życia.

Dzieci legitymujące się orzeczeniem o umiarkowanym lub znacznym stopniu niepełnosprawności po osiągnięciu odpowiednio 18 lub 25 roku życia otrzymują kartę na okres ważności orzeczenia.

Karta oferuje system zniżek oraz dodatkowych uprawnień. Jej posiadacze mogą korzystać z katalogu oferty kulturalnej, rekreacyjnej czy transportowej na terenie całego kraju.

Zniżki mogą oferować nie tylko instytucje publiczne, ale również przedsiębiorcy prywatni. Przystępując do programu zyskują prawo do posługiwania się znakiem „Tu honorujemy Ogólnopolską Kartę Dużej Rodziny”.

W 2015 r. 133 rodziny złożyły 137 wniosków o przyznanie Karty Dużej Rodziny (w tym: 5 wniosków o przedłużenie ważności karty, 1 o uzupełnienie rodziny, 1 o duplikat karty). Z ogólnej liczby rodzin ubiegających się o Kartę Dużej Rodziny 38 korzysta z pomocy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej.

Karty zostały wydane 671 członkom rodzin wielodzietnych, tj. 428 dzieciom i ich 243 opiekunom. W 108 przypadkach były to rodziny z trojgiem dzieci, w 20 przypadkach z czworgiem dzieci, w 5 przypadkach z pięciorgiem dzieci oraz po 1 rodzinie z sześciorgiem, siedmiorgiem i ośmiorgiem dzieci.

VII. Współpraca z innymi instytucjami

Współpraca obejmowała szereg różnych działań, w tym:

- zapewnienie pobytu w Schronisku dla kobiet i kobiet z dziećmi prowadzonym przez Terenowy Komitet Ochrony Praw Dziecka,
 - zapewnienie możliwości korzystania z zajęć oraz spożywania kolacji w pięciu świetlicach socjoterapeutycznych dla dzieci, z których cztery prowadzi Ośrodek Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Uzależnień, a jedną Terenowy Komitet Ochrony Praw Dziecka.
- W 2015 r. podobnie jak w latach poprzednich Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Inowrocławiu współpracował z organizacjami pozarządowymi m.in. poprzez kwalifikowanie rodzin do odbioru paczek żywnościowych.

Według danych „Banku Żywności” (siedziba znajduje się przy ul. Krzywińskiego 18 w Inowrocławiu) w 2015 r. pomoc żywnościową otrzymało 6 397 osób, mieszkańców naszego miasta, po wcześniejszym zakwalifikowaniu przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej.

Pomoc udzielana była raz w miesiącu dla poszczególnych kategorii osób: matek samotnie wychowujących dzieci, osób niepełnosprawnych, osób starszych i rodzin wielodzietnych.

Asortyment rozdysponowywanej żywności to: makaron, ryż biały, płatki, groszek z marchewką, mleko UHT, sery, soki jabłkowe, mielonki, klopsiki w sosie własnym, cukier, olej rzepakowy.

Ponadto organizacje pozarządowe wg wskazań Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej udzieliły pomocy w formie paczek ze słodyczami, artykułami żywnościowymi i wyprawek szkolnych, tj.:

1. Polski Komitet Pomocy Społecznej

- paczki ze słodyczami z okazji Świąt Bożego Narodzenia dla 100 dzieci,
- paczki ze słodyczami z okazji Świąt Wielkanocnych, również 100 paczek dla dzieci.

Polski Komitet Pomocy Społecznej świadczył również pomoc w formie: odzież i obuwie, sprzęt AGD, RTV i wyposażenia mieszkań, meble, drewno opałowe, pościel, artykuły szkolne i zabawki dla 1 357 osób na kwotę 316 493,00 zł. W ramach pomocy rzeczowej w formie żywności z Unii Europejskiej udzielono 2 942 osobom w różnorodnym asortymencie na kwotę 1 101 799,81 zł, w tym dla rodzin wielodzietnych (145 środowisk) na kwotę 4 403,00 zł.

2. Polski Czerwony Krzyż

- paczki ze słodyczami z okazji Świąt Bożego Narodzenia: „Czerwonokrzyńska Gwiazdka” - 80 paczek dla rodzin i 25 dla osób starszych,
- wyprawka dla „Żaka”, wyprawki szkolne dla uczniów szkoły podstawowej kl. IV - VI i uczniów gimnazjum kl. I-III: 80 wyprawek (bloki, farbki, zeszyty, długopisy, kleje itp.),
- paczki z artykułami żywnościowymi z okazji Świąt Wielkanocnych: 80 paczek dla rodzin.

W okresie Świąt Bożego Narodzenia do akcji pomocy rodzinom w formie paczek z żywnością, słodyczami, środkami czystości, odzieżą i zabawkami włączyła się młodzież z inowrocławskich liceów.

Uczniowie z Gimnazjum nr 4 im. Zygmunta Wilkońskiego w Inowrocławiu zbierali środki finansowe w inowrocławskich placówkach handlowych podczas akcji organizowanych przez Polski Komitet Pomocy Społecznej.

W ubiegłym roku Towarzystwo im. Św. Brata Alberta Koło Inowrocławskie wspomogło 35 rodzin paczkami żywnościowymi. Kwalifikacji tych rodzin dokonali pracownicy socjalni Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej.

Załącznik Nr 2 do Uchwały Nr
XVIII/174/2016
Rady Miejskiej Inowrocławia
z dnia 21 marca 2016 r.

Potrzeby w zakresie wspierania rodziny na 2016 rok

1. Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2015 r. poz. 332, z późn. zm.) nałożyła na gminy obowiązek udziału finansowego w kosztach jej organizowania dla dzieci kierowanych do niej po 1 stycznia 2012 r. decyzjami sądowymi, niezależnie od rodzaju pieczy. W pierwszym roku opłata wnoszona przez gminę wynosi 10% całkowitego kosztu poszerzonego nowelizacją z dnia 25 lipca 2014 r. o zmianie ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2014 r. poz. 1188) ww. ustawy o pobyt dzieci w placówkach opiekuńczo-pielęgnacyjnych, opiekuńczo-terapeutycznych, interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym, oraz wypoczynek dzieci przebywających w pieczy zastępczej do 18 roku życia. Natomiast w drugim roku 30%, a w trzecim i w kolejnych 50%.

W 2016 r. wzrośnie liczba dzieci, za które będą wnoszone opłaty w wysokości 30% kosztu całkowitego w placówkach opiekuńczo-wychowawczych z 6 do 16, a 50% z 8 do 16.

Udział gminy w kosztach pieczy zastępczej realizowanej przez rodziny zastępcze na poziomie 30% obejmie w przyszłym roku 12 dzieci, w roku bieżącym dotyczy tylko 3 dzieci. Ulegnie też wzrostowi z 2 do 6 liczba dzieci, za które gmina opłacać będzie 50% kosztu ich pobytu w rodzinach zastępczych. Na wzrost wydatków w tym zadaniu wpłyną również: wzrost kosztu pieczy zastępczej w każdej formie, zapewnienie 10% udziału w kosztach pieczy dla dzieci przebywających w niej poniżej roku, które zostaną jej powierzone na przestrzeni 2016 r. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej nie ma wpływu na rodzaj pieczy, ponieważ jest to właściwość Sądu.

W 2016 r. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej szacuje wydatki na ten cel w wysokości 640 000,00 zł, aby sfinansować udział gminy w kosztach pobytu 97 dzieci w różnych formach pieczy zastępczej.

2. Zatrudnienie asystentów rodziny jest od 1 stycznia 2015 r. obowiązkowym zadaniem własnym, wydaje się uzasadnionym utworzenie 1 etatu na ten cel w 2016 r. Według oceny Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej niezbędne jest utrzymanie stanu zatrudnienia z 2015 r. W tym celu niezbędne jest uzyskanie 1 etatu w 2016 r. Należy wyjaśnić, że w 2015 r. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej pozyskał kwotę 88 615,18 zł z dotacji celowej z budżetu państwa, umożliwiającą w praktyce utrzymanie podanego wcześniej poziomu zatrudnienia, koszt całkowity tego zadania wyniósł 191 425,17 zł. Całkowity koszt finansowy etatów wyniósłby 210 129,00 zł.

3. Wyższe kryteria dochodowe obowiązują od 1 października 2015 r. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej zakłada, że roczny koszt zasiłków stałych wyniesie 2 362 413,00 zł, natomiast zasiłków okresowych 3 748 548,00 zł i będzie wyższy od wykonania w 2015 r. w zasiłkach stałych o kwotę 295 821,86zł, a w zasiłkach okresowych o kwotę 522 781,15 zł. Znacząco wzrosną wydatki na zabezpieczenie zadań własnych gminy realizowanych w formie świadczeń pieniężnych, w związku z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 14 lipca 2015 r. w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych (Dz. U. z 2015 r. poz. 1058) zmieniających kryteria dochodowe dla:

- osoby samotnej z 542 zł na 634 zł,
- osoby w rodzinie z 456 zł na 516 zł.

4. Na pomoc celową w 2016 r. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej planuje wydatkować kwotę 1 622 578,00 zł i objąć nią ok. 1 900 środowisk, udzielając ok. 130 000 świadczeń.

5. W 2016 r. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej planuje objąć pomocą ok. 4 500 świadczeniobiorców i wydatkować 709 223,00 zł ze środków własnych została na kwotę 3 015 065,00 zł. Dożywianie dzieci i ich rodzin zależne będzie m.in. od:

- wielkości dotacji celowej uzyskanej na program Miasta Inowrocławia,
- kształtowania się dochodów własnych osób i rodzin.

6. Dodatek mieszkaniowy w 2016 r. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej zaplanował dla 2 700 uprawnionych, którym przewiduje się przyznać 28 500 świadczeń. Na to zadanie planuje się wydatkować 6 015 000,00 zł, a więc kwotę wyższą od wykonania w 2015 r. o 334 429,15 zł.

7. Realizowanie usług opiekuńczych dla dzieci dotkniętych zaburzeniami rozwoju o podłożu psychicznym wymagać będzie zakupu usług specjalistycznych. Szacuje się koszt tych usług na kwotę 288 000,00 zł, aby zabezpieczyć usługi dla 50 dzieci. Jednostkowa cena została ustalona na poziomie 40 zł/h. Miesięcznie należy zapewnić 600 godz. dla wyżej podanej grupy dzieci.

Uzasadnienie

Do wyłącznej właściwości rady gminy należy - zgodnie z art. 18 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym - przyjmowanie sprawozdań z działalności wójta.

Zgodnie z art. 179 ust. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny oraz systemie pieczy zastępczej w terminie do dnia 31 marca każdego roku wójt składa radzie gminy roczne sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny oraz przedstawia potrzeby związane z realizacją zadań. Ww. potrzeby stanowią, w myśl art. 179 ust. 2 ustawy, podstawę do uchwalenia przez radę gminy gminnych programów wspierania rodziny.

W uchwale przedstawiono sprawozdanie Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Inowrocławiu z realizacji zadań w zakresie wspierania rodziny za ubiegły rok. Określono także potrzeby w zakresie wspierania rodziny na 2016 r., które pozwolą realizatorowi tego zadania - Miejskiemu Ośrodkowi Pomocy Społecznej w Inowrocławiu, na pełną jego realizację.

Mając na uwadze powyższe, wywołanie niniejszej uchwały staje się uzasadnione. Inicjatorem wywołania uchwały jest Prezydent Miasta Inowrocławia.

Rada Miejska Inowrocławia podjęła uchwałę w sprawie przyjęcia sprawozdania z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny w 2015 r. wraz z wykazem potrzeb na 2016 r. w głosowaniu jawnym.

Na 23 radnych w głosowaniu wzięło udział 20 radnych obecnych na sesji. Za przyjęciem uchwały głosowało 20 radnych, głosy przeciwne - 0, wstrzymujących się - 0.

Przewodniczący Rady Miejskiej Inowrocławia

Tomasz Marcinkowski